

**МОЛОДІЖНА
НАУКОВА
ЛІГА**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Конференцію схвалено УКРІНТЕІ (Посвідчення №456 від 05.10.2020)

18 ГРУДНЯ 2020

М. УЖГОРОД, УКРАЇНА

**СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ НАУКИ**

ТОМ 3

ISBN 978-617-7171-53-8
DOI 10.36074/18.12.2020.v3

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

18 ГРУДНЯ 2020

М. УЖГОРОД, УКРАЇНА

**СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ НАУКИ**

ТОМ 3

Голова оргкомітету: Коренюк І.О.

Верстка: Білоус Т.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

С 89 Сучасний стан та перспективи розвитку науки: матеріали міжнародної студентської наукової конференції (Т. 3), 18 грудня, 2020 рік. Ужгород, Україна: Молодіжна наукова ліга.

ISBN 978-617-7171-53-8

DOI 10.36074/18.12.2020.v3

Викладено матеріали учасників міжнародної мультидисциплінарної наукової конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку науки», яка відбулася у місті Ужгород 18 грудня 2020 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою «УкрІНТЕІ» в базі даних науково-технічних заходів України та інформаційному бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (Посвідчення № 456 від 05.10.2020).

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0).

Всі роботи збірника, що містять DOI індексуються в Google Scholar, ORCID, CrossRef та OUCI (Український індекс наукового цитування).

Оскірко Тетяна Олександрівна, здобувач освіти другого (магістерського) рівня біолого-технологічного факультету

Херсонський державний аграрно-економічний університет, Україна

Науковий керівник: Папакіна Наталія Сергіївна, канд. с.-г. наук, доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин

Херсонський державний аграрно-економічний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ МОЛОДНЯКУ ОВЕЦЬ

Традиційна технологія виробництва продукції вівчарства складається із способу та процесу виробництва. Вирощування ягнят від народження до відлучення від вівцематок (4,0-4,5 міс) передбачає кілька виробничих етапів: перебування вівці з приплодом близько 1-2 год після ягніння в оцарку для ягніння, утримання вівцематок із ягнятами протягом 1 - 3 днів у клітках кучках, а потім послідовне переведення і перебування їх у невеликих (7 - 15 голів) сакманах - до 8 днів, середніх (20 - 60) - близько 10 днів та великих (80 - 200 голів) - до 100 днів. Після формування великих сакманів вівцематок і ягнят переводять на тимчасове роздільне утримання та годівлю, тобто застосовують так званий кошарно-базовий (роздільно-контактний) метод вирощування ягнят.

Це лише загальна система технологічного руху овець, а дійсна ефективність вирощування ягнят від народження до відлучення ґрунтується на вирішенні значної кількості проблем молочного періоду індивідуального розвитку тварин [1].

Після відлучення в 4-місячному віці жива маса ягняти має становити не менш ніж 28 - 30 кг. Практично вирощування молодняка овець починається після його відлучення від вівцематок. Ягнят поділяють за статтю і формують отари ярок та баранів.

Овець утримують у спеціальних приміщеннях - вівчарнях, які побудовані за типовими проектами [2,3]. Таки приміщення задовольняють природним потребам овець та забезпечують оптимальні умови для росту та розвитку молодняка. Поруч із шпалі приміщеннями мають бути обладнані кормо-вигульні майданчики. Для зимівлі приміщення готують своєчасно. Оскільки вівці бояться вологості та протягів, кошари за літо добре просушують і утеплюють. Підготовку приміщень до зими починають після вигону овець на пасовище.

Інтенсивність розвитку молодняка овець залежить не лише від генотипу і типу народження, але й від технології вирощування. Згідно до вимог у овець таврійського типу асканійської тонкорунної породи чисельність народжених ягнят на 100 вівцематок має становити від 120 голів. Дослідники встановили, що вівці отримані в числі багатоплідних окотів (двоїн або троїн), при народженні поступаються за живою масою та розмірами тіла, не залежно від напрямку продуктивності та породи. Однак, за добрих умов утримання та догляду вже в віці 6-8 місяців різниця за живою масою за зовнішнім виглядом не буде помітно [4,5]. Комплексна оцінка тварин включає в себе оцінку від початку вирощування - народження, тому нами вивчено показники молодняка овець таврійського типу асканійської тонкорунної породи різних типів народження (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика асканійських ярок залежно від типу народження

Група	Тип народження	Жива маса, кг						Довжина вовни, см
		при народженні			при відлученні			
		n	$\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$	σ	n	$\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$	σ	
I	Одинці	82	4,5±0,15	1,07	74	35,6±0,68	9,12	6,9±0,30
II	Двійневі	54	3,6±0,14	0,64	46	33,2±0,78	7,21	6,3±0,31
III	Трійневі	6	3,1±0,32*	1,11	4	31,7±3,12	10,42	6,3±1,05
-	середнє	-	4,11±0,12	1,16	-	34,6±0,71	8,46	6,3±0,27

Примітки: * $P \leq 0,05$; ** $P \leq 0,01$; *** $P \leq 0,001$

Розподіл молодяку за типом народження: 60% народились одинцями, і з віком масова частка не змінилась. Тобто у багатоплідних окотах отримано менш ніж 50% молодяку. За ознакою живої маси при народженні лідером є ягнята від одноплідних окотів, переважають середній показник на 9,3% (0,38кг). Мінімальну ознаку мають ягнята народжені у трійнях – 3,1кг, при цьому достовірне поступання середній ознаці становить 24,6% (1,01кг, $P \leq 0,05$). Водночас мінливість ознаки не є високою, менше ніж 5%. Таки невисока мінливість є підтвердженням, що цей показник є загальною видовою біологічною ознакою.

За оцінкою ветеринарного фахівця, всі народжені ягнята характеризувались добрим фізіологічним розвитком, швидко підводились на ніжки та активно проявляли вроджені рефлекси. У віцematок були добре проявлені материнські якості. Загалом, отриманий приплід відповідав породним стандартам та рівнем збереженості.

Чисельність ягнят при відлученні становила 92% від народженого поголів'я. За типами розподілу збереженість ягнят мала певну закономірність: для одинців становила 92,0%, для ягнят від багатоплідних окотів (трійні) зменшилась до 80,0%. У натуральних показниках втрати ягнят становили: за першою групою – 6 голів, за другою групою – 8 голів, а за третьою – 2 голови. Аналіз карток індивідуального обліку визначив, що частина молодяку загинула у зв'язку із ускладненнями, що виникли у віцematок в наслідок важких порогів.

Показники живої маси молодяку на час відлучення коливаються у межах 30,2...36,8кг. Середній показник за групою ягнят дослідної отари 34,6кг, відповідає вимогам стандарту. Достовірної різниці за ознакою між дослідними групами не визначено. Середня жива маса ягнят народжених від одноплідних окотів перевищує середній показник на 3,0 (1,01кг), перевага над ровесниками народжених у трійнях на 12,7% (3,9кг).

Молодняк отриманий у числі двох та трьох, мав живу масу меншу за середній показник. Поступання становило 4,0 та 8,3 % (1,4 та 2,9 кг, відповідно), різниці не є достовірною.

Мінливість ознаки вище за 5,0% , що свідчить про значний вплив середовищ них факторів. До таких факторів можна віднести рівень молочності віцematки, склад молока, корми які споживає віцematка, моціон, умови утримання та догляду, вік з якого ягня самостійно споживає корми, частка концентрованих та грубих кормів у раціоні молодяку та інш. Також має значення активність власної імунної системи ягняти, на яку впливає тип народження та складності підсисного періоду – через те, що під віцematкою 2- 3 ягняти молозива, відповідно, на всіх не вистачає. У таких умовах ягнята одинці мають перевагу над ровесниками, вони отримують усі поживні речовини від материнського організму.

На час відлучення ярки мали добре розвинутий вовняний покрив. Достовірної різниці між дослідними групами не визначено, середня довжина вовни дорівнює 6,3см. Це свідчить, про високий потенційний рівень продуктивності дослідного поголів'я, незалежно від типу народження.

При ягнінні є достовірна залежність від типу народження та живою масою приплоду. Найменші ягнята народжені у числі трьох - 3,1-г, що достовірно на 24,6% (1,01кг, $P \leq 0,05$) менше за середнє значення. Рівень збереженості молодяку не менш ніж 80,0%. Достовірної різниці у живій масі ярок на час відлучення не виявлено, варіювання ознаки в межах 30,2...36,8кг, прямої залежності від типу народження не визначено.

Практично усі технології виробництва продукції тваринництва ґрунтуються на поєднанні біологічних особливостей тварин із технологічними рішеннями щодо оптимізації отримання окремого виду продукції тваринництва. Водночас, перебіг усіх обмінних процесів в організмі, особливості формування продуктивних ознак є генетично обумовленими. В межах породи або типу подібність фенотипу тварин, продуктивних ознак визначається наявністю спільних генів, або накопиченням певних генів у популяції.

Відмінності в показниках продуктивності тварин, що належать до однієї породи пояснюються індивідуальними комбінаціями генів особин. Одночасно слід пам'ятати, що кінцева продуктивність овець є результатом взаємодії генотипу та середовища, тобто фенотипом. Тому необхідно особливу увагу приділяти умовам вирощування, утримання та догляду тварин.

Тварини були поставлені на спрямоване вирощування, динаміку живої маси визначали шляхом щомісячного зважування. До I групи включили ярок, що народилися у одинцових окотах; до II групи – ярки, що народилися в числі двоїн.

Дослідні ярки народжені одинцями, закономірно мали більшу живу масу, і достовірно 14,5% (на 0,7 кг, $P < 0,01$) переважали аналогів (табл. 2). Різниця визначається типом народження молодняку. Одночасно не достовірність визначеної різниці говорить про добрі умови утримання та догляду за вівцематками на період суягности.

Таблиця 2

Вікова динаміка живої маси ярок, кг

Вік, місяців	Дослідні групи	
	II	III
При народ.	4,86±0,10	4,21±0,11**
1	8,40±0,20	7,46±0,32**
2	16,72±0,39	15,93±0,75
3	25,96±0,47	25,50±0,67
4	33,09±0,81	32,67±0,83
6	36,78±0,37	36,46±0,54
8	45,24±0,26	44,93±0,41

Примітки: * $P < 0,05$; ** $P < 0,01$ *** $P < 0,001$

Молодняк дослідних груп у віці 1 місяця зберіг достовірну різницю у 12,5% (0,94кг, $P < 0,01$). У наступні місяці різниця у показниках груп зберігається, але не є достовірною і дорівнює 0,94кг. У наступні місяці зменшується до 0,79кг. На час відлучення (4,5 місяці) дорівнює 0,42кг.

Показник живої маси ярок від багатоплідних окотів не має достовірної різниці із ровесницями, як народилися у одноплідних окотах. Традиційно вважають, що це підтверджує високий генетичний потенціал та здатність до компенсаторного росту. Після відлучення усі ярки вже самостійно вживали корми, що також сприяло прискоренню росту ягнят II групи.

Найбільш подібні показники живої маси дослідного молодняку визначено для віку 6 та 8 місяців. Згідно календарю технологічних процесів, цей час припадає на серпень-вересень-жовтень місяць, відбувається активний моціон та випасання по стерні та на пасовищах. Це сприяє статевому дозріванню, і наявні показники живої маси (від 38,0кг, різниця між групами становить 0,31кг) є підтвердженням їх здатності до раннього відтворення. Не залежно від типу народження.

Згідно до технології не пізніше липня потрібно починати підготовку вівцематок до осіменіння, для чого збільшують їх раціон на 10% за рахунок концентрованих кормів. Саме таку підготовку провадили й у наших дослідженнях.

От же, на час народження різниця у живій масі ярок різних типів народження є фізіологічно обумовленою та достовірною й становить 14,5% (на 0,7 кг, $P < 0,01$). Під час вирощування, різниця у живій масі скорочується і перестає бути достовірною.

Висновки. При досягненні 8 місяців тварини були добро розвинутими, мали середню живу масу на рівні 45,55 кг, що дозволяє осіменяти їх наступного місяця. Та інтенсивно

Фактично віці таврійського типу асканійської тонкорунної породи народжені у числі двоїн та троїн здатні компенсувати низьку живу масу на час народження при досягненні віку відлучення, та не поступаються ровесникам від одинцових окотів у наступні місяці вирощування.

Список використаних джерел:

1. Сукарльов В.О., Дерев'яно О.П. Вівчарство. Харків: Еспада, 2003. 256с
2. Гігієна тварин М. В. Демчук, М. В. Чорний, М. О. Захаренко, М. П. Високос. Харків : Еспада, 2006. 520 с.
3. Дзяченко Л.С., Маніна Г.В. Продуктивність вівцематок асканійської тонкорунної породи залежно від рівня годівлі *Міжсхідомчий тематичний науковий збірник вівчарство*. Вип. 27. К.: Урожай. 1993. С.61-64.
4. Вівчарство України Т.І.Нежлукченко та інш., за ред. акад. УААН В.П.Бурката. Київ: Аграрна наука, 2006. 614с.
5. Коваленко В.П., Нежлукченко Т.І., Шабаєв О.В. Формування продуктивності тварин *Біолого-технологічний факультет аграрного виробництва: Збірник наукових розробок*. Херсон: Айлант, 2004. 88.